

Силабус курсу
Історія науки і техніки

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»

Дні занять:
Консультації:

Рік навчання: 2 , Семестр: 3

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

к.і.н., доц. **Брославський Володимир Любомирович**

Контактна інформація

broslavskiy@tntpu.edu.ua, +380679258737

Опис дисципліни

Навчальний курс передбачає ознайомлення студентів з основними науковими і технічними відкриттями та винаходами. На прикладі окремих тем продемонстровано вплив наукових відкриттів на розвиток суспільств-винахідників чи користувачів винаходів. Застосування міждисциплінарних зв'язків дає можливість краще зрозуміти хід історичного процесу та причини розвитку й занепаду держав та цивілізацій. Навчальний матеріал згруповано по історичним періодам, на які припадають суттєві зміни в розвитку науки та техніки.

Курс орієнтований на такі завдання: розширити знання студентів про розвиток людської цивілізації, продемонструвати взаємозв'язок між розвитком та занепадом науки й динамікою розвитку людства; сприяти розумінню особливостей історичного розвитку різних країн світу.

Структура курсу

Години (лек. / сем.) 14/16	Тема	Результати навчання	Завдання
1/1	1. Роль науки і техніки в історії людства	Розуміти значення наукових відкриттів та запровадження нових технологій для розвитку людства.	Питання, практичні завдання
2/1	2. Зародження первісних технологій та накопичення знань.	Знати основні культурні досягнення давнього суспільства, їх вплив на зростання чисельності населення. Використання примітивних технологій у повсякденному житті первісної людини, аналіз перших знарядь праці.	Питання, практичні завдання
1/1	3. Неолітична революція.	Порівнювати привласнювальні та відтворювальні форми господарства. Визначати особливості «неолітичної революції» та причини виникнення ремесла. Аналізувати вплив природно-кліматичних	Питання, практичні завдання

		умов на життя первісної общини.	
1/1	4. Становлення давніх цивілізацій.	Визначати передумови виникнення давніх цивілізацій. Вміти характеризувати їх основні технологічні досягнення та особливості розвитку людського суспільства.	Питання, практичні завдання
2/2	5. Наука і техніка в Античному світі.	Вміти характеризувати основні форми державного правління. Визначати основні здобутки античної цивілізації, якими людство користується досі.	Питання, практичні завдання
1/2	6. Занепад науки в часи Середньовіччя.	Вміти характеризувати основні причини занепаду європейської цивілізації у Середньовіччі. Визначати вплив церкви на розвиток науки та освіти.	Питання, практичні завдання
1/2	7. Епоха Відродження. Великі географічні відкриття.	Вміти аналізувати причини Великих географічних відкриттів та їх вплив на формування сучасної політичної карти світу. Виокремлюють відомих мореплавців та мандрівників. Пояснювати зміни у світовому економічному розвитку, спричинені Великими географічними відкриттями.	Питання, практичні завдання
2/2	8. Становлення сучасної науки. Промислова революція.	Вміти аналізувати причини та передумови виникнення «промислової революції». Визначити основні переваги використання машинної праці на виробництві. Характеризувати особливості процесу становлення дисциплінарних наук у ХІХ ст. : хімія, механіка, біологія, геологія, фізика тощо. Виокремити наукові здобутки провідних винахідників періоду.	Питання, практичні завдання
1/2	9. Наукові досягнення ХХ ст.	Вміти характеризувати якісні зміни у житті людини, спричинені науковими досягненнями ХХ ст. Виокремити особливості науково-технічного прогресу ХХ ст. Наукові відкриття у галузі біології, фізиці тощо. Аналізувати техногенні катастрофи, екологічні кризи та їх вплив на людство.	Питання, практичні завдання
2/2	10. Становлення сучасного інформаційного суспільства.	Характеризувати вплив інформаційних технологій на сучасне суспільство. Формування залежності від ІТ-технологій у людській свідомості, характеристика позитивних та негативних сторін. Визначати наслідки техногенних катастроф для планети Земля.	Питання, практичні завдання

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОНП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 10	Здатність працювати в команді.
ФК 1	Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
ФК 2	Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
ФК 3	Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.
ФК 4	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
ФК 5	Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
ФК 6	Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.
ФК 8	Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
ФК 9	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
ФК10	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
ПРН 1	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.
ПРН 2	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій і використовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 3	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
ПРН 4	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 5	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
ПРН 6	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

Літературні джерела

1. Бєсов Л.М. Історія науки і техніки: навч. посібн., 3-є вид., переробл. і доповн. / Л.М. Бєсов. – Харків: НТУ «ХПІ», 2004. – 382 с.
2. Васильєв А.А. История Византийской империи. — Т. 1: Время до Крестов. походов, (до 1081 г.). — СПб.: Алетейя, 1998. — 490 с.
3. Курс лекцій з історії науки і техніки України. Навчальний посібник для студентів і викладачів вищих технічних навчальних закладів усіх рівнів акредитації. - Львів: «Львівська політехніка», 1999. – 225 с.
4. Михайличенко О.В. Історія науки і техніки: Навчальний посібник / Михайличенко О.В. [Текст з іл.] – Суми: СумДПУ, 2013. – 346 с
5. Онопрієнко В.І. Історія української науки XIX-XX століть. - Київ: Либідь, 1998. - 304 с.
6. Пікашова Т.Д., Шашкова Л.О. Основи історії науки і техніки: навч. посібник / Т.Д. Пікашова, Л.О. Шашкова. – Київ: ІЗМН, 1997. – 399 с.
7. Рупташ О.В., Радзіняк Т.І. Історія науки і техніки: навч.-метод. посібник Ольга Рупташ, Тетяна Радзіняк. - Чернівці: Чернівецький національний ун-т, 2011. - 176 с.
8. Шендеровський В.А. Нехай не гасне світ науки. Книга перша / В.А. Шендеровський; за ред. Е. Бабчук. – Київ: ВД «Простір», 2009. – 416 с
9. Історія інженерної діяльності: Навчальний посібник / – С.В.Подлесний, Ю.О.Єрфорт, В.М.Іскрицький. - Краматорськ: ДДМА, 2004. – 128 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1-10 – усне опитування, тести, практичні завдання	80
Підсумковий	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
------	------	-------

A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом